

Wilhelm David Habermann

Passionem Christi Ceu Christianæ Vitæ Speculum

Rostochii: Literis Joh. Wepplingi[i], [1715?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn100351989X>

Druck Freier Zugang

T. 512.

---

17 15. Fasten.

~~A-1256~~^{139.}

A. 1715

PASSIONEM CHRISTI
CEU
CHRISTIANÆ VITÆ
SPECULUM

O. O. C. A.

REPRÆSENTAT

WILH. DAV. HABERMANNUS,

ED. D. P. P. & POLIATER

p. t.

ACADEMIÆ RECTORI

ROSTOCHII,

Literis JOH. WEPPLINGI, SERENISS. PRINC.

& ACADEM. Typogr.

M. 1256
139

Christum, dulcissimum Salvatorem nostrum, nostrum loco patientem, exemplum nobis reliquisse, ut insequeremur vestigia ipsius, divino agitatus Spiritu Apostolus Petrus nos docuit *1. Epist. II. 21.* Non, quod iste vel solus, vel primarius passionis Christi scopus atque finis sit, uti quidem Christianismi nomenclaturam mentiens, at quam longissime ab eo adhuc aliena, Socinianorum turba perperam persuasum sibi habet; sed, quod, præter primarium ejus finem, quem redemptionem universi in peccata prolapsi generis humani esse, ex *Matth. XX. 28.* *Gal. III. 13, IV. 4. 5* & quamplurimis aliis apertissimis Scripturæ locis novimus, sicuti & ipse Petrus, Christum peccata nostra pertulisse in corpore suo super lignum, hoc ipso in capite *seq. v. 24.* attestatur: etiam ad hoc passio Redemptoris inserviat, ut speculum quasi nobis esset, quod intuentes delineatum in eo deprehendamus christianæ vitæ cursum, quidque tum deceat, tum oporteat eos, qui non tam affectant, quam cum re ipsa gerere student Christianorum nomen. Ita Christum Petrus dicit nobis reliquisse *επιγραμμόν*, per Metaphoram quandam à pictoribus vel scriptoribus desumptam, qui discipulis exemplar seu archetypum quoddam proponunt, quod scribendo pingendove æmulentur. Adeoque monitos isto vocabulo nos vult, ut, quantum fieri potest, ad imitationem Christi Christiani vitam nostram instituamus. Et sanè, si integram percurrere liceret passionis Christi historiam, vel universæ Christianæ vitæ in eadem exemplum offensuri essemus: id vero dum per chartæ huic scriptioni destinatæ spatium non licebit, nec concatenatæ occupationes aliæ permittent, ad Sacrorum publicorum Antistites, melius Vos, *CIVES ACADEMICI O. O. HONORATISSIMI!* prolixiusque, ex publicâ Ecclesiæ Cathedralâ hac de re instructuros, ablegandi eritis. Interim, ut & meo officio, si non ex assè, ex parte tamen, satisfaciam, representabo & ipse Vobis passionem Christi ceu Christianæ vitæ speculum, ut in eo Vosmet contemplati, exemplum imitemini illius

illius, qui ipsemet sese nobis exhibere voluit exemplum. Et quidem, uti vita christiana consistit tum in mali omissione, tum in commissione boni: regula namq; ejus sive norma lex est, quæ & fugienda prohibet, & facienda præcipit; ita passio Christi, ejus exemplum si imitamur, nos mala fugere, bona sequi, docet. Admonemur ejus ab ipso Petro, quando *l. c. v. 24.* scribit: Christus peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum, ecce speculum integræ Christianæ vitæ! Emortuum corpus sensu rerum destitutum est: ita nos peccatis moriamur, passio Christi vult. Equidem, quamdiu hanc mortalem vitam vivimus, adeò non sumus à peccato liberati, ut ne quidem sensus illius, nisi in ipsâ morte demum, à nobis tollatur. Moriendum nihilominus peccato in tantum est, ne regnet in mortali nostro corpore, ut obediamus illi per cupiditates ejus, uti loquitur Paulus *Rom. VI. 12.* Moriendum peccato est, ut nullum planè ipsius, qui cum approbatione ac delectatione conjunctus sit, sensum habeamus. E contrario, in speculo passionis Christi videmus, justitiæ vivendum nobis esse. Vita justitiæ vel de justitiâ imputatâ intelligi potest, quando nempe DEUS perfectissimam Christi justitiam verâ fide apprehensam nobis imputat, sicque propter illam nos justificat, seu justos pronunciat atque declarat; vel de justitiâ inhæsitâ, quæ virtus in nobis est, à quâ justæ proficiscuntur & internæ & externæ actiones. Quantumvis alioquin regeniti atq; fideles in justitiâ Christi à DEO ipsis imputatâ vivant, unde nihil in illis condemnabile est, *Rom. IX. 1.*; haud tamen Petrus *h. l.* eandem præcipuè intelligit, sed de vitâ justitiæ inhærentis loquitur, ut videlicet id in vitâ agamus, quod justum est sanctumque. Unius enim justitiæ nomine, quicquid virtutum Christianarum in verbo Divino præscriptum nobis est ac commendatum, comprehendit. Non quidem, quod exactè justam agere vitâ valeamus: id enim in hoc immundo mundo promittere sibi aut sperare quis ausit? sed ut in cunctis actionibus nostris justitiæ studeamus, eidemq; nos totos dedamus totosq;. Et hoc à nobis

passio Christi requirit, quod & Paulus passim epistolarum suarum indicat. Inter alia notabilis planè locus est *Tit. II. II. sqv.* quem vel quotidie meditentur Christiani, inque omnibus actionibus oculis quasi obversantem respiciant, conveniens est. *Illuxit, sunt Apostoli verba, gratia DEI saluti fera omnibus, erudiens nos, ut, abnegata impietate & mundanis concupiscentiis, sobriè & justè & piè vivamus in presenti seculo, expectantes beatam illam spem & apparitionem glorie magni DEI, & Servatoris nostri Jesu Christi, qui dedit semetipsum pro nobis, ut redimeret nos ab omni iniquitate, ut purificaret sibi ipsi populum peculiarem, sectatorem bonorum operum.* Scilicet, non est, ut quis sibi persvadeat licentiam peccandi, posteaquam Christus peccata nostra pertulit in suo corpore, quin potius passiones illius propter peccata nostra in memoriam semper revocare nobis debeant officia nostra. Pati namque voluit Christus, ut purificaret sibi populum proprium, populum christianum, & ab ipso denominatum, & ipsum Dominum suum agnoscentem, & illius ex mandatis vitam instituentem, ipsum eum Dominum suum imitando. Licet enim per Baptismum quoque; repurgemur à peccati sordibus; non tamen ea sola purificatio, neque primario hic intelligitur, sed quam ante indicaverat Paulus per *abnegationem impietatis mundanarumque concupiscentiarum.* Et quemadmodum passio Salvatoris tendit ad remotionem impietatis; ita non minus pietatis quoque reparationem respicit. Etenim redempti per eum sumus ab omni iniquitate, ut sectatores simus bonorum operum, videlicet, ut ante dictum erat, *sobriè erga nosmet ipsos, & justè erga proximum nostrum, & piè erga DEUM vivendo in presenti seculo.* Ecce igitur in passione Christi christianæ vitæ speculum! Et non in genere tantum christianam vitam vivis quasi coloribus in illâ depictam deprehendimus, quin etiam speciales in eadem Christianum quemlibet decentes virtutes cernere datur. Videmus hinc exemplum obedientiæ DEO promptissime, non in prosperis solum, sed adversis quoque rebus exhibendæ. Cum in eo jam esset, ut imminentes sibi passiones sustinere aggrediretur

retur Salvator, ac in montem olivarum egressus effusam in se propter nostra peccata iram divinam persentiscere jamjam inciperet, Patrem quidem rogabat, si vellet, ut ab ipso poculum istud transferret, mox autem addit: *veruntamen, non mea voluntas, sed tua fiat, Luc. XXII. 42.* Unde etiam Paulus *Phil. II. 8.* de ipso testatur: *Humilem praeiit semet ipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Habemus hinc, CIVES OPTIMI! quod imitemur. Quamdiu res nostrae prosperè fluunt, DEUM sequi, illius iussis obedire, & ad ipsius voluntatem voluntatem nostram componere nobis videmur. At si quid adversi nobis evenit, tum demum, si rectè nos nostrosque affectus exploraverimus, institutà cum obedientià Christi comparatione, sentiemus, non adeò nos pronos ad obediendum DEO esse. Nam non solum, quando benè nobis est, divinae voluntati obsequi nos oportet, verum etiam in malis nos affligentibus, etiamsi eadem injustè citra meritum nostrum pati nobis videamur. Ubique enim ac omni in fortunà, ad imitationem Christi, dicere nos oportet: non mea, benignissimè Pater! sed tua voluntas fiat. Cumque illa obedientia conjunctam in speculo passionis Christi cernimus patientiam summam, & nobis ideò sequendam. In illo tanta ea fuisse deprehenditur, ut suo jam tempore de ea vaticinatus Esaias *Cap. LIII, 7.* poenalis passionis patientissimam hanc tolerantiam describeret, quod eam futurus esset Servator mitissimus ad instar *parvae pecudis ad mactationem adductae, & ovis coram consoribus suis obmutescens, non aperiturus os suum, atque adeò ne minimum quidem vel impatientiae vel minationis signum ex eo egressurum.* Istiq; praedictioni omnino respondit eventus, ex apertissimo testimonio Petri *I. Ep. II 2.* scribentis: *Quum maledictis incesseretur, non recessit maledicta, cum malis afficeretur, non minabatur, sed tradidit vindictam ei, qui iudicat iuste.* Qua in virtute ut imitentur Christi Christiani, patientiam in omnibus afflictionibus, quacumque ex causa à caelesti Patre, cujus sine nutu aut permissione nihil nobis adversi contingere potest, immixtis, exhibentes, expresse iusserat Apostolus

stolus in antecedentibus: *Hac est gratia, si quis propter conscientiam Dei, (quia DEUM novit, eiqve patientiam placere scit) suffert molestias, præter meritum affectus malis. Quæ enim est laus, si quum peccantes a lapidibus cademini, sufferetis? sed si quum benefacitis, tamen malis afficiamini, sufferetis, hæc est gratia apud DEUM: Siquidem in hoc vocati estis, quoniam & Christus afflictus est pro nobis, relinquens nobis exemplum, ut insequeremini vestigia ipsius. Quæ licet proximè ad servos ab hebris mala patientes directa sint; quælibet tamen fassurum autumo, de omnibus etiam Christianis illud dictum atqve intelligendum esse. Estqve per argumentum à majori ad minus hinc concludendum: Si in malis injustè nobis inflictis patientiam ad imitationem Christi exercere nos oportet; quanto igitur magis, si justè patimur, propter peccata nostra? Coram DEO autem nemo justus est, ut non nisi pœnam mereamur omnes. Sed ad aliam in omni Christianâ vitâ exercendam virtutem progrediendum nobis erit, quam, ceu in speculo, in passione Christi observamus, à nobis propterea quoque exprimendam. Humilitatem indigito christianam, quam vivis quasi coloribus in Christo depinxit, simulq; illius ad imitationem cohortatur Paulus *Phil. II. 5. sqv. Is, ait, affectus sit in vobis, qui fuit & in Christo JESU, qui quum esset in forma DEI; (tota plenitudine DEitatis corporaliter in eomet habitante, Col. II. 9.) non rapinam arbitratus est, ut esset æqualis DEO, sed semet ipsum exinanivit, formâ servi, (consistente in statu & conditione humanæ naturæ naturali atqve tenui) assumtâ, in similitudine (naturalium ac infirmorum, quantumvis sine peccaminosis infirmitatibus) hominum constitutus & in sehemate reperiens ut homo. Humiliavit se ipsum, factus obediens usq; ad mortem, mortem autem crucis. Hanc igitur virtutem sectemur, officium nostrum est, si Ducem nostrum, à quo denominationem gerimus, sequi velimus. Non decet servum superbire, cujus Dominus humilem se exhibet. Et quid superbia est? fons & origo omnium peccatorum. Quæ nobis superbiendi causa? quibus nihil est, quod non à DEO quasi commodato acceperimus, in tantum, ut nec ipsimet nos nostri simus. Qui ergo nos superbos gerere**

rere vellemus, ubi Dux noster Dominusque humillimum sese gef-
sit? Ex verâ illâ humilitate Christianâ profluit porro, cumq; pati-
entia conjuncta est mansuetudo christiana, quam in speculo pas-
sionis Christi itidem ob oculos nobis positam videmus. Mitem
sefe ac mansuetum exhibuisse Salvatorem in suis passionibus, jam
ante percepimus, adeò quidem, ut maledicentibus maledicta non
regefferit, affligentibus minatus non sit, vindictam tradens ei,
qui justè judicat, 1. *Petr.* II. 23. Cum primis autem imitandæ man-
suetudinis effectus pariter ac testimonium est, quod ipse, in cruce
pendens animamque suam mox Patri commendaturus, pro cru-
cifixoribus suis orabat, exclamando: *Pater, remitte illis, nesciunt enim,
quid faciant*, ceu apud *Luc.* XIII. 34. legere est. Ex quo discamus
dilectionem etiam inimicorum nostrorum, non fucata, sed ve-
ram atque sinceram, oportet. Id quod, uti omnes in universum
Christianos decet; ita Vobis cum primis convenit, qui inter nos
in iisdem literarum Studiis tractandis commilitones estis, & hos
inter quam maximè, qui Vosmet sacris literis consecratis. Uti-
nam! exemplum patientis Christi oculis vestris omni tempore ob-
versaretur. Non enim, spero, tot inter Vos jurgia, tot pericu-
losa, nonnunquam etiam funesta tristiaev, in cœtu vestro duella-
tum exoritura essent. Si quid forte injuriarum experti fueritis,
aut damnum passi, ad Magistratum vestrum recurrite, justitiam
Vobis minimè denegaturum, sed injurias amoturum, & contra
læsiones Vos defensurum, tantum ut inimicitiarum privataeq; vin-
dictæ à DEO severiter prohibita, occasiones causaq; tollantur.
Dicerem de pluribus, quæ in passione Christi, velut in speculo,
oculis propositæ nostris sunt, imitandæ à nobis virtutes. At suf-
ficere debet vel paucissimis attigisse, quæ in omni vita & com-
muni conversatione, omni & loco & tempore, observandæ nobis
sunt, nisi Christianorum nomen, à Christo longè alieni, penitus
indignè gerere velimus. Ad hoc igitur speculum, *CIVES HONO-
RATISSIMI!* accedatis, Vos vestramque vitam in eo contempla-
turi. Id si feceritis, nullum superesse dubium potest, quin vari-

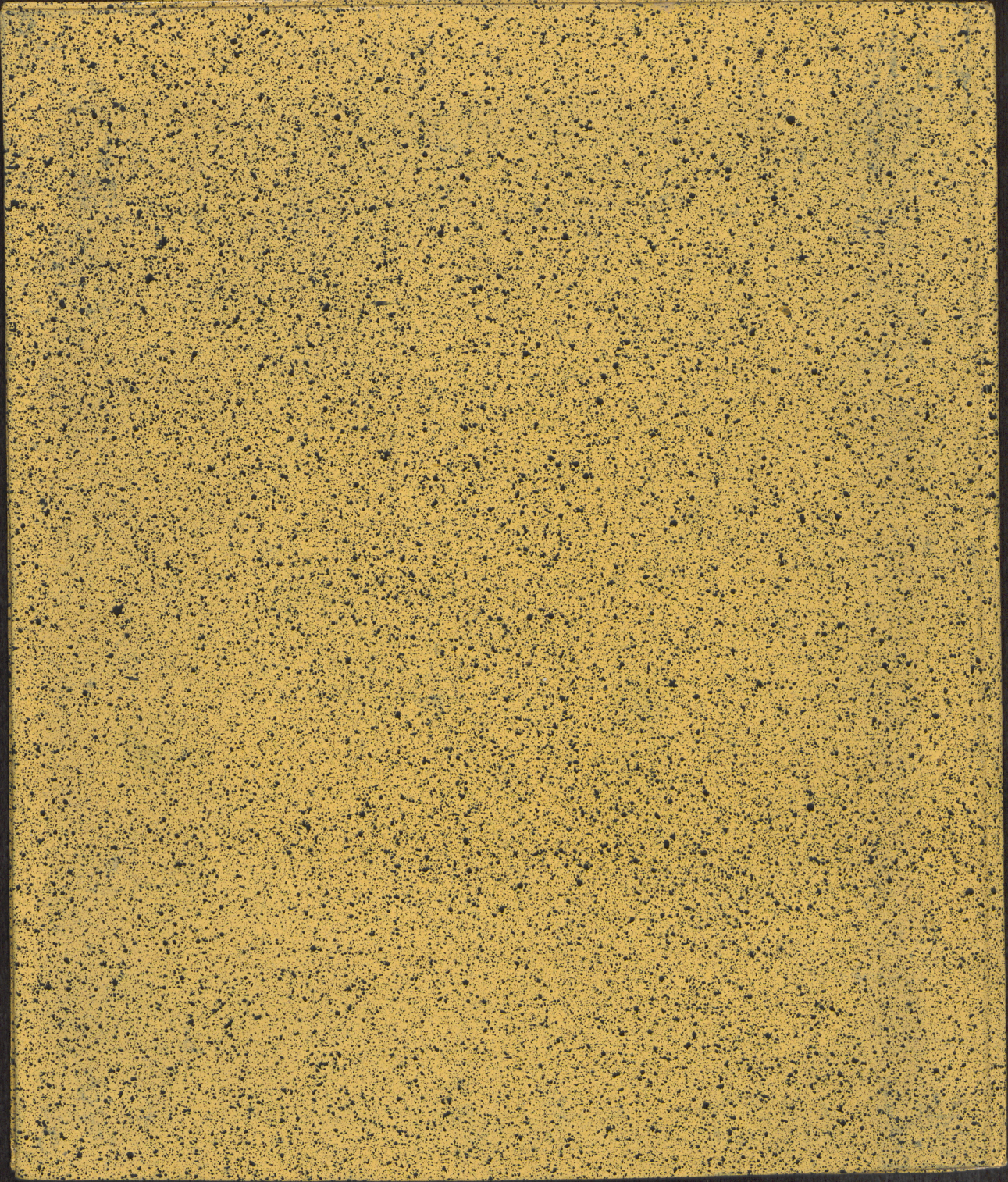
os vitæ hætenus peractæ defectus animadversuri sitis. Qui faciem suam in speculo considerantes in illa maculas deprehendunt, confestim easdem abluere & abstergere nituntur, ut repurgatâ facie incedant, maculas dedecori sibi esse reputantes. Quod si igitur hominum aspectui puram objicere faciem allaboramus: nonne multo magis, ut in conspectu omnia intuentis DEI à vitæ maculis puri appareamus, annitendum nobis erit? Non sufficit, defectus agnovisse; sed emendare eos oportet. Quod quam neglectum à nobis sæpè fuerit, propria cuicunq; conscientia testabitur, segnitiei desidîæq; culpabilis, si alibi, in hoc quam maximè, nosmet accusatura. Nunc autem tempus est, O CIVES! quo & alioquin nullo tempore destituimur, purgandi vitam nostram à peccatorum sordibus, ubi sanctitas Servatoris nostri, quam in vita exprimere tenemur, in speculo passionis ejus ob oculos nobis depicta sistitur. Insequamini proinde vestigia ipsius, ejus imitemini exemplum. Præsertim hoc sanctissimo tempore, quo acerbissimarum, quas nostrum loco perpeffus est, passionum memoriam recolit Ecclesia. Cavete Vobis, oro hortorque, ab omni impuritate, *αὐθάλα*, petulantia & quicquid Christianorum turpare vitam potest. Sunt de cetero quoque tam formidolosa tempora nostra, quæ vel sola nos admoneant, ut, vitatis omnibus sæculi vitiis & mundanis vanitatibus abdicatis, ad seriam tandem aliquando poenitentiam confugiamus, & non superficiali vitæ emendationi studeamus omni, qui possibilis est, conatu. Quandoquidem autem id nobis, ut nobis, possibile minimè est, Sanctissimum DEUM devotissimis precibus imploremus, ut Spiritum suum in corda nostra effundat, qui ipse nos sanctificet totos, ut integer noster spiritus, & anima, & corpus, ita ut in nullo possimus culpari in adventu DOMINI nostri JESU Christi, servetur. Idq; ipse faxit per & propter Christi, unici Salvatoris ac Domini nostri, passionem atq; mortem. Amen!

P. P. Sub Sigillo Academiae

Domin. Quinqvages.

d. 3. Mart. Anno MDCCXV.

re vellemus, ubi Dux noster Dominusque humillim
fit? Ex verâ illâ humilitate Christianâ profluit porro
entia conjuncta est mansuetudo christiana, quam in
sionis Christi itidem ob oculos nobis positam viden
se ac mansuetum exhibuisse Salvatorem in suis pass
ante percepimus, adeò quidem, ut maledicentibus n
regerit, affligentibus minatus non sit, vindictam
qui justè judicat, 1. Petr. II. 23. Cum primis autem im
suetudinis effectus pariter ac testimonium est, quod
pendens animamque suam mox Patri commendatur
cifixoribus suis orabat, exclamando: *Pater, remitte illis,
quid faciant*, ceu apud *Luc, XIII. 34.* legere est. Ex
dilectionem etiam inimicorum nostrorum, non fuc
ram atque sinceram, oportet. Id quod, uti omnes i
Christianos decet; ita Vobis cum primis convenit,
in iisdem literarum Studiis tractandis commilitones
inter quam maximè, qui Vosmet sacris literis consec
nam! exemplum patientis Christi oculis vestris omni
versaretur. Non enim, spero, tot inter Vos jurgia
losa, nonnunquam etiam funesta tristiae, in cœtu
tum exoritura essent. Si quid forte injuriarum exp
aut damnum passi, ad Magistratum vestrum recurri
Vobis minimè denegaturum, sed injurias amoturur
læsiones Vos defensurum, tantum ut inimicitiarum pi
dictæ à DEO severiter prohibita, occasiones causa
Dicerem de pluribus, quæ in passione Christi, velu
oculis propositæ nostris sunt, imitandæ à nobis virtut
ficere debet vel paucissimis attigisse, quæ in omni
muni conversatione, omni & loco & tempore, obser
sunt, nisi Christianorum nomen, à Christo longè ali
indignè gerere velimus. Ad hoc igitur speculum, C
RATISSIMI! accedatis, Vos vestramque vitam in eo
turi. Id si feceritis, nullum superesse dubium potest

